

ת"פ (חיפה) 36842-11-23 - מדינת ישראל נ' פלוני ע"י

ת"פ (חיפה) 36842-11-23 - מדינת ישראל נ' פלוני ע"י מחוזי חיפה

ת"פ (חיפה) 36842-11-23

מדינת ישראל

נגד

פלוני ע"י

ב"כ עו"ד אסף צברי

בית המשפט המחוזי בחיפה

[06.06.2024]

כבוד השופט סארי ג'יוסי

גזר דין

1. הנאשם, יליד 1995, הורשע על יסוד הודייתו בעובדות כתב אישום אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירות כדלהלן: שוד - לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), חבלה חמורה - לפי סעיף 333 לחוק העונשין, תקיפה הגורמת חבלה של ממש - לפי סעיף 380 לחוק העונשין ופגיעה - לפי סעיף 334 לחוק העונשין.

2. עובדות כתב האישום המתוקן הן כדלהלן:

י"ב, יליד 1962, הינו אביו של הנאשם (להלן: "המתלונן").

במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, התגורר המתלונן ברחוב ... בנהריה (להלן: "הדירה") ביחד עם בנו, אחיו של הנאשם.

ביום 6.11.2023 בשעה 17:00 או בסמוך לכך, עת שהה המתלונן בגפו בדירה, הגיע הנאשם לדירה, פתח את דלת הכניסה שלא הייתה נעולה, נכנס לדירה, ונעל את הדלת מבפנים. מיד לאחר מכן פנה הנאשם למתלונן ודרש ממנו שייתן לו סכום של ₪150. המתלונן סרב לכך, ואז איים הנאשם על המתלונן באומרו "שישבור לו את כל הבית" אם לא ייתן לו את מבוקשו, זאת בכוונה להפחידו. בתגובה לכך, אמר המתלונן לנאשם שהוא יתקשר למשטרה. בהמשך לכך, התקרב הנאשם אל המתלונן, שעמד באותה עת ליד דלת חדר השינה, אשר נמצאת בסמוך למיטה בסלון (להלן: "המיטה"), ותקף את המתלונן שלא כדון, באופן שדחף אותו לכיוון המיטה. בעוד המתלונן שוכב על הגב כשהוא על המיטה, נשכב הנאשם מעליו, סובב את גופו של המתלונן, כך שהבטן שלו על המיטה והכניס את ידו לכיס האחורי של מכנסי המתלונן. הנאשם הוציא מכיסו של המתלונן את ארנקו ולקח מתוכו ₪200, כל זאת כשהוא מתכוון לשלול ממנו את הכסף שלילת קבע.

בהמשך למתואר, ולאחר שהנאשם ביקש מהמתלונן להביא לו כוס מים והמתלונן עשה כן, לקח הנאשם כיסא והתיישב בסמוך לדלת הכניסה של הבית (להלן: "דלת הכניסה"). מספר דקות לאחר מכן, קם הנאשם מהכיסא, סגר את כל חלונות הבית וחזר לכיוון דלת הכניסה. אז החלה להישמע אזעקת צבע אדום. בשלב זה, רצה המתלונן לצאת מהבית כדי לשהות במקום מוגן - חדר המדרגות של הבניין, בהתאם להנחיות פיקוד העורף. אלא שבעוד המתלונן מנסה לפתוח את דלת הכניסה שהייתה נעולה, ובניסיון למנוע זאת ממנו, תקף הנאשם את המתלונן שלא כדין באופן שדחף אותו לכיוון הקיר שליד דלת הכניסה וכתוצאה מכך נחבטה ידו הימנית של המתלונן בקיר בעוצמה. לאחר מכן, המשיך הנאשם ותקף את המתלונן שלא כדין באופן שאחז בזרועו השמאלית של המתלונן ונשך אותה, ובהמשך לכך פצע את אגודל יד ימין של המתלונן, שלא כדין.

סמוך לאחר מכן, יצא הנאשם מהדירה, ולאחר מכן יצא המתלונן אף הוא מהדירה ופנה לטיפול רפואי. בהמשך היום, בשעות הערב, בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה, נכנס הנאשם לדירה דרך גג הבניין, ממנו יש גישה לחלון מאחורי מכונת הכביסה שניתן לפתיחה מבחוץ, ושהה בדירה עד למעצרו.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמה למתלונן נפיחות בכף יד ימין, המטומה ביד ימין, שבר בכף יד ימין בצוואר MC5 עם טרנסלציה. המתלונן נזקק לשחזור השבר וטופל במרכז הרפואי לגליל - נהריה, שם קובעה ידו בגבס, אך לא נעשה לו שחזור. בנוסף, נגרמה למתלונן המטומה בידו השמאלית עם סימני נשיכה וכן חתך באגודל ידו הימנית.

3. הסדר הטיעון

בתאריך 7.3.2024, בטרם הוחל בשמיעת הראיות בתיק, הגיעו הצדדים להסדר טיעון במסגרתו חזר בו הנאשם מכפירתו, כתב האישום המקורי תוקן, והנאשם הודה והורשע בעבירות שיוחסו לו, כמפורט לעיל. בהעדר הסכמה לעניין העונש, הטיעון לעונש היה חופשי, לאחר שנתקבל תסקיר של שירות המבחן בעניינו של הנאשם.

ראיות לעונש

4. עברו הפלילי של הנאשם - גיליון הרישום הפלילי שהגישה המאשימה מלמד כי לחובתו של הנאשם 7 הרשעות קודמות בעבירות אלימות ורכוש רבות, ובכלל זה עבירות שוד, איומים, תקיפה הגורמת חבלה של ממש, גניבה, תקיפה כדי לגנוב, הפרת הוראה חוקית, אשר בוצעו על ידו בין השנים 2011-2021, בגין ריצה בין היתר עונשי מאסר בפועל.

הרשעתו האחרונה הינה משנת 2022, בת"פ (מחוזי חיפה) 54341-10-21 (בפני כב' השופט א. סלאמה), בעבירות שוד, איומים, שתי עבירות גניבה, תקיפה כדי לגנוב, תקיפה סתם, וכן בעבירות בהן הודה בתיק נוסף שצורף לבקשתו, שעניינן תקיפה הגורמת חבלה של ממש, תקיפה סתם ושתי עבירות של הפרת הוראה חוקית. בגזר דין שניתן ביום 19.6.2022, נדון הנאשם ל-19 חודשי מאסר בפועל, וכן הופעל עונש מאסר בן 5 חודשים שהיה תלוי ועומד נגדו, באופן שבסה"כ נדון הנאשם ל-21 חודשי מאסר בפועל. כן הושתו עליו מאסרים מותנים ופיצוי לנפגעי העבירה.

הנאשם ביצע את העבירות בתיק זה שעה שתלויים ועומדים נגדו שני מאסרים מותנים, אשר אין חולק כי הם ברי הפעלה במקרה הנדון, שהושתו עליו בת"פ 54341-10-2021 הנ"ל (להלן גם: "התיק האחרון"), כדלהלן:

א. מאסר מותנה בן 6 חודשים למשך 3 שנים, בגין עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון.

ב. מאסר מותנה בן 9 חודשים למשך 3 שנים, בגין עבירות אלימות או רכוש מסוג פשע.

(כתב האישום וגזר הדין בתיק האחרון הוגשו על ידי ב"כ המאשימה כראיות לעונש).

ייאמר כבר עתה, כי הצדדים תמימי דעים כי עונשים מותנים אלו הינם ברי הפעלה במקרה הנדון, והמחלוקת ביניהם נותרה לעניין אופן הפעלתם.

5. תסקיר שירות במבחן

בתסקיר שנערך בתאריך 15.4.2024, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית או מהמלצה על חלופה עונשית בעניינו של הנאשם; זאת לאחר שבחן את מכלול הנסיבות הרלוונטיות בנדון והגיע לכלל מסקנה כי קיים סיכון גבוה להישנות עבירות אלימות בעתיד מצדו של הנאשם, וכי מידת החומרה הצפויה, באם יבצע עבירות אלימות, גבוהה גם כן.

א. קצינת המבחן סקרה את נסיבותיו האישיות של הנאשם, כבן 28, פרוד מאשתו ואב לילד כבן 8. טרם מעצרו בתיק זה התגורר הנאשם בבית אביו בנהריה ועבד בחברה להשכרת רכבים.

הנאשם הוא הבכור מבין שלושה ילדים במשפחת מוצאו. הוריו התגרשו בהיותו כבן 14. בילדותו אובחן כסובל מהפרעת קשב וריכוז וטופל תרופתית בהתאם. בהיותו כבן 10 הוצא הנאשם למסגרת חוץ ביתית ביחד עם אחותו התאומה, על רקע קשיים תפקודיים של אמו ויחסיהם המורכבים של הוריו. לאחר שהות של שנתיים במסגרת זו עבר הנאשם להתגורר עם אביו. לדבריו, בהיותו כבן 14 החל את מעורבותו בפלילים, זאת לתפיסתו מאחר שהיה ילד מורכב שהתקשה לקבל ביקורת ופעל באופן עצמאי וכוחני. הנאשם השלים 12 שנות לימוד, לא גויס לצבא בשל מעורבותו בפלילים, ולאורך השנים עבד בעבודות מזדמנות בתחומים שונים, ביניהם מלצרות ושינוע רכבים. לדבריו, נישא לפני כשמונה שנים, וכעת נמצא בהליך גירושין. פרודתו, כבת 30, מתגוררת ברמלה, אינה עובדת ומתקיימת מקצבת נכות נפשית מטעם המוסד לביטוח לאומי. בנם המשותף לומד בבית ספר לחינוך מיוחד, על רקע בעיות התנהגות וקשיי קשב וריכוז. עוד סיפר הנאשם כי בתקופת הנישואין ריצה עונש מאסר בגין עבירת אלימות שביצע כלפי פרודתו, כשברקע סלידתה מהקשרים השוליים שניהל ומשימוש בסמים.

ב. קצינת המבחן נדרשה לעברו הפלילי של הנאשם, כעולה מגיליון האישום הפלילי וכמפורט לעיל, בצינה כי הנאשם שוחרר ממאסרו האחרון במהלך חודש יולי 2023. עוד צוין כי בהתייחס להרשעותיו הקודמות מסר הנאשם כי הן פועל יוצא של אורח חיים שולי והתמכרותי שניהל במרוצת השנים. בהתייחסו לעבירות בתיק הנדון, מסר הנאשם כי הרקע לביצוען הוא השימוש הפעיל שעשה בסמים עת התגורר בבית אביו בנהריה. לדבריו, משסירב האב לתת לו כסף לצורך רכישת סמים תקף אותו במטרה ליטול ממנו כסף, כמתואר בעובדות כתב האישום המתוקן. כן הוסיף כי בדיעבד הוא מתחרט על התנהלותו, מבין את חומרת מעשיו ואת הפסול שבהם, וכי במהלך מעצרו חידש את הקשר עם אביו והתנצל בפניו.

בהתייחסה להיכרות של שירות המבחן במהלך תקופות מעצרו הן בשנת 2016 והן לאחרונה במסגרת ההליך הנדון, ציינה קצינת המבחן כי שירות המבחן לא המליץ על שחרורו של הנאשם לחלופת מעצר לשם שילובו בהליך טיפולי בשירות, זאת על רקע התרשמותו כי הנאשם נעדר כוחות להשתלב בטיפול אינטנסיבי במסגרת קהילה טיפולית, וכן בהתחשב בסיכון הגבוה הנשקף ממנו לביצוע עבירות דומות בעתיד, ומשהתרשם כי אין בחלופה המגבה שהוצעה לספק מענה לצורך הפיקוח.

בהתייחס לדפוסי צריכת סמים פסיכו אקטיביים, מסר הנאשם כי החל לצרוך קוקאין לפני כארבע שנים, על רקע משבר שחווה בקשר הזוגי ובמטרה להסיח דעתו מהקשיים הרגשיים עמם התקשה להתמודד. קצינת המבחן ציינה כי דברי הנאשם לפיהם בהיותו כבן 18 נחשף לראשונה לשימוש באלכוהול וכי עשה בו שימוש ספוראדי ומתון לאורך השנים, אינם מתיישבים עם מידע המצוי ברשות השירות ממנו השתקפה צריכה תדירה של אלכוהול נוכח קשיים כלכליים, רגשיים, זוגיים והמשפחתיים בעברו.

ג. לענין הליכי טיפול קודמים שעבר הנאשם, ציינה קצינת המבחן כי במהלך שנת 2021 הופנה הנאשם להליך גמילה וטיפול אינטנסיבי במסגרת קהילת "אור אביבה", בה שהה כשלושה שבועות. הנאשם התקשה להתייחס לנסיבות בהן סיים את הטיפול לאחר זמן כה קצר, וממידע המצוי בידי שירות המבחן עולה כי במהלך שהותו בקהילה הטיפולית התמודד הנאשם עם קשיי התאקלמות רבים והעדר מוטיבציה שהתבטאו בזלזול כלפי כללי המסגרת והדיירים, התבטאויות אלימות ומאיימות כלפי אחרים, ועל כן הטיפול הופסק. בנוסף, במהלך מאסרו האחרון השתלב בטיפול בתחום ההתמכרויות, אולם נפלט מההליך הטיפולי לפני סיומו על רקע התנהלות אלימה.

גם במהלך מעצרו הנוכחי השתלב הנאשם בתכנית הכנה לטיפול בתחום ההתמכרויות, אולם גם ממנה נפלט משלדבריו לא היה פנוי רגשית לתהליך. לענין זה הפנתה קצינת המבחן לדו"ח שהתקבל מעו"ס בית המעצר באפריל 2024 ממנו עולה כי הנאשם שולב, לבקשתו, בתכנית ההכנה לגמילה בנובמבר 2023, וכי במהלך שהותו בתכנית עלו קשיים התנהגותיים וקושי לעמוד בכללי התכנית. כחודשיים לאחר מכן, הועבר מתא מעצר לתא אחר לאחר שהיה מעורב בהתנהגות אלימה. בעקבות כך הגיש הנאשם בקשות חוזרות ונשנות לשוב ולהשתלב בהליך הטיפול, ולאחר שנעשתה עמו עבודה קבוצתית ואישית הוחלט לתת לו הזדמנות נוספת לחזור למסגרת. תחילה היה נראה כי הנאשם מצליח להשתלב היטב בקרב הקבוצה, אך בהמשך משהתרשמו גורמי הטיפול כי הוא טרוד בעיקר בענייניו האישיים, לא מצליח לעמוד בכללי המסגרת לאורך זמן ומתקשה לקחת אחריות מלאה על התנהלותו ולהתגייס להליך טיפולי, הוחלט על יציאתו מהמסגרת והפסקת הטיפול. עוד דווח כי מאז תחילת מעצרו נרשמו לחובתו 2 דיונים משמעותיים בגינם נשללו ממנו טובות הנאה, וכי הנאשם השתלב בעבודה במטבח, שם מתמיד בעבודתו.

עוד ציינה קצינת המבחן, כי השירות ערך שיחה טלפונית עם אבי הנאשם, בן ה- 61, אשר תיאר קשר חיובי עם בנו, שהתנצל בפניו על התנהלותו והוא סלח לו. לתפיסתו של האב, העבירות בוצעו על ידי הנאשם כפועל יוצא של שימוש בסמים, אז נטה להתנהגות תוקפנית ואימפולסיבית. עם זאת, ציין כי מדובר בפעם הראשונה שהנאשם פעל כלפיו באלימות ולכן הופתע ממעשיו, אך לא חווה חשש אמיתי לשלומו. האב שלל תחושת איום מפני הנאשם בעת הנוכחית, העריך כי הוא לא יפגע בו פעם נוספת, ואף מסר כי לאחר שחרורו יסייע לו ובמידת הצורך יקבל אותו לגור בביתו.

ד. שירות המבחן שערך אבחון לנאשם התרשם מאדם בעל הרשעות קודמות, אשר התקשה להתנהל באופן יציב ומקדם במישורי חייו השונים. נראה כי התפתח במשפחה מורכבת, בה הוריו התקשו לספק מענה לצרכיו הרגשיים והחומריים ולשמש עבורו דמויות סמכות משמעותיות ומיטיבות. להתרשמותו של שירות המבחן, נסיבות חייו, לרבות הוצאתו מבית הוריו בגיל צעיר, עיכבו תהליכי התפתחות רגשיים תקינים ותרמו לביסוס מאפיינים הישרדותיים, תוקפניים ואימפולסיביים באישיותו, זאת לצד קושי ניכר לקבל גבולות חיצוניים ולהתמודד עם מצבי מצוקה ודחק באופן מקדם ומחסן. בגיל ההתבגרות חבר הנאשם לאוכלוסייה בעלת מאפיינים שוליים, בקרבה חווה תחושת שייכות והחל את מעורבותו בפלילים. כן פנה לצריכת חומרים משני תודעה בשל קשייו להתמודד באופן אדפטיבי עם משברים בחייו, ופיתח בהם תלות והתמכרות. להתרשמות שירות המבחן הנאשם ביצע את העבירות בתיק זה על רקע השימוש בסמים וקווי אישיותו המורכבים, כאשר לא הצליח להתמודד עם הגבולות שהציב לו אביו, המתלונן, באופן מרוסן ובהיותו ממוקד בסיפוק צרכיו המיידים להשגת הסם, פעל באלימות ותוקפנות כלפיו.

להערכת שירות המבחן הנאשם מבטא הכרה ראשונית בנזקים שגרם לאביו, אולם ממוקד בקשר החיובי שמנהל עמו היום. כמו כן, ניכר כי הנאשם מבין את חומרת מעשיו, אך מצפה ליחס סלחני ומכיל להתנהלותו ומשליך את ביצוע העבירות על השפעת הסמים עליו.

עוד התרשם שירות המבחן כי סנקציות עונשיות שהוטלו על הנאשם בעבר לא הצליחו להרתיעו מהתנהלות פורצת גבולות חוק, ונראה כי הליכי טיפול קודמים בהם השתלב לא נשאו פרי לאורך זמן, בשל העדר מוטיבציה פנימית וכוחות הנדרשים להתמודדות והתמדה בתהליך טיפול אינטנסיבי. בעת הנוכחית מבטא הנאשם נכונות מילולית להשתלב בטיפול נוסף בתחום ההתמכרויות, אך לצד זאת לא השכיל לנצל את ההזדמנות שניתנה לו, כאמור, רק לאחרונה, במעצרו הנוכחי, להשתלב בתכנית הכנה לטיפול. בנסיבות אלו העריך שירות המבחן כי הפורגנוזה הטיפולית בעניינו של הנאשם היא נמוכה.

ה. בבואו להעריך את גורמי הסיכון להישנות ביצוע העבירות לבין גורמי הסיכוי לשיקום, נלקחו בחשבון על ידי שירות המבחן מכלול השיקולים העומדים על הפרק.

כגורמי סיכון, נשקלו אופי העבירות, חומרתן, הנזקים שגרם במעשיו למתלונן, הרשעותיו הקודמות, ההתרשמות ממאפייני אישיותו ההישרדותיים, התוקפניים והאימפולסיביים, וגם קשייו לקבל גבולות חיצוניים ולהתמודד עם מצבי מצוקה ודחק באופן מקדם ומרוסן. כמו כן, נלקחו בחשבון התמכרותו לסמים, והעדר יכולתו להשתלב בהליכי טיפול לאורך זמן בשל קשייו לקבל סמכות, לעמוד בתנאי המסגרת ולהימנע מהתנהגות אלימה, בשל העדר מוטיבציה פנימית וכוחות הנדרשים להתמודדות והתמדה בתהליך טיפול אינטנסיבי. כן נלקחו בחשבון העובדה שהנאשם ביצע את העבירות על רקע השימוש בסמים, בהיותו ממוקד במימוש צרכיו המידיים ובהשגת הסם וקשייו לפעול באופן מרוסן ומווסת וכן העובדה כי סנקציות עונשיות שהוטלו עליו בעבר לא הרתיעו אותו מהתנהלות פורצת גבולות חוק. כגורמי סיכוי שקל שירות המבחן את עמדת המתלונן, אשר שלל כאמור תחושת איום ותיאר קשר חיובי עם בנו הנאשם בעת הנוכחית.

ו. בנתונים אלה, התרשם כאמור שירות המבחן כי הסיכון להישנות עבירות אלימות בעתיד הינה גבוהה ומידת החומרה הצפויה, באם יבצע עבירות אלימות, גבוהה אף היא.

נוכח כל המקובץ, נמנע כאמור שירות המבחן מהמלצה על חלופת ענישה או שיקום במסגרת השירות. טיעוני הצדדים לעונש

6. טיעוני המאשימה

המאשימה עתרה להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל המצוי ברף האמצעי של מתחם העונש ההולם את המקרה הנדון, הנע לשיטתה בטווח שבין 3 ל- 5 שנות מאסר. כן עתרה להפעיל במצטבר לעונש המאסר שיושת על הנאשם מאסר מותנה בן 9 חודשים, ובחופף לו מאסר מותנה בן 6 חודשים, שהוטלו על הנאשם בת"פ 54341-10-21. בנוסף, עתרה להשית על הנאשם מאסר מותנה ארוך ומרתיע בגין כל אחת מהעבירות בה הורשע ולפסוק פיצויים למתלונן.

א. בחזרה על עובדות כתב האישום המתוקן, התייחסה ב"כ המאשימה לחומרה שיש לייחס לעבירות אלימות המבוצעות בתוך המשפחה, לגביהן נקבע בפסיקה כי הן עומדות בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. כן הדגישה את החומרה היתירה שיש לייחס לעבירת השוד שביצע הנאשם, ולמדיניות הענישה המחמירה שנקבעה בפסיקת בית המשפט העליון לפיה יש להטיל על מבצעי שוד עונש מאסר משמעותי. כן הפנתה למגמה של בית המשפט להשית עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח גם בגין ביצוע עבירה של חבלה חמורה. לטענתה, הערכים החברתיים שנפגעו ממעשיו של הנאשם הם ההגנה על חייו של אדם, שלמות גופו, שלווה נפשו ובטחונו האישי, כמו גם ההגנה על קניינו.

ב. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, ביקשה כי יינתן ביטוי בגזר הדין לחומרה שיש במעשיו האלימים של הנאשם אשר הופנו כלפי אביו המתלונן, בן ה- 61 אשר בסך הכול שהה בביתו ובעת אזעקת צבע אדום רצה לגונן על עצמו. לטענתה בחינה של סעיף 40ט(א) לחוק העונשין מלמדת כי קיימות נסיבות מחמירות במעשיו של הנאשם, משאין ספק כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירות הוא מוחלט ובלעדי, וכי הנאשם ניגש אל המתלונן ותוך הפעלת כוח נטל את כספו ובנוסף גרם לו לפגיעה ולחבלה חמורה.

עוד הדגישה לעניין הנזק שנגרם למתלונן, כי תוך שהנאשם גנב את כספו של המתלונן, גרם לאחרון לשבר ולהמטומות, שהצריכו טיפול רפואי לרבות גבס בידו. כן ביקשה ליתן משקל לחומרה לעובדה כי הנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו על רקע שימושו בסמים תוך שהוא ממוקד במימוש צרכיו המידיים, קרי השגת הסם. כן הוסיפה וטענה כי בכל רגע נתון יכול היה הנאשם להימנע ממעשיו, בהיותו מודע לחומרתם והשלכותיהם אך הוא בחר שלא לעשות כן.

ג. בהפנותה לפסיקה ענפה הן בעבירות השוד והן במקרים שונים בהם בוצעו עבירות אלימות שעבירת השוד אינה נמנית עליהן, המשקפת לטענתה את מדיניות הענישה המחמירה בעבירות שביצע הנאשם, עתרה, כאמור, להעמיד את מתחם העונש ההולם את המקרה הנדון על טווח שבין 3 ל-5 שנות מאסר; זאת, בגין מכלול עבירות שביצע הנאשם, המהווים - לשיטתה - אירוע אחד.

ד. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ביקשה ב"כ המאשימה לאמץ את עמדת שירות המבחן בעניינו של הנאשם כעולה מהתסקיר, בהדגישה את התרשמותו של השירות מן הסיכון הגבוה הנשקף מן הנאשם הן להישנות עבירות בעתיד והן לחומרה הצפויה אם יבצע עבירות אלימות. כן הדגישה כי ניסיונותיו של הנאשם לעבור טיפול בתחום ההתמכרויות במהלך השנים לא צלחו, זאת על רקע התנהלותו, קשייו לעמוד בכללי מסגרת טיפולית והעדר מוטיבציה לטיפול, ולטענתה אין בנמצא אפיק שיקומי בעניינו. משכך, נמנע שירות המבחן מהמלצה שיקומית או מחלופה עונשית במסגרת השירות.

אשר לעונש המתאים לנאשם בתוך המתחם, טענה ב"כ המאשימה כי בהתחשב בהודייתו של הנאשם שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי יקר, ומנגד בעברו הפלילי העשיר והעדר המלצה של שירות המבחן בעניינו, ראוי להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל המצוי ברף האמצעי של מתחם העונש ההולם לו עתרה, זאת לצד ענישה נלווית כמפורט לעיל.

ועוד, בהפנותה להוראות החוק והפסיקה לעניין הפעלת מאסרים מותנים ברי הפעלה בכלל, ולמקרים כגון בא בהם הושתו שני מאסרים מותנים ברי הפעלה במסגרת גזר דין קודם אחד, עתרה כאמור ב"כ המאשימה להפעיל את עונש המאסר המותנה בן 9 החודשים במצטבר לעונש המאסר שיושת עליו בתיק זה, ובחופף את עונש המאסר המותנה בן 6 החודשים.

7. טיעוני ההגנה

ההגנה עתרה שלא למצות את הדין עם הנאשם, ולהשית עליו עונש מאסר בפועל מתון, שייתן לו פתח לתקווה להשתקם.

א. אשר לנסיבות ביצוע העבירות, ביקש ב"כ הנאשם ליתן משקל לקולא לכך שכתב האישום המקורי תוקן באופן משמעותי ביותר, כך שבכתב האישום המתוקן לא יוחסו עוד לנאשם הנסיבות המחמירות בעבירת השוד והחבלה החמורה שנכללו בכתב האישום המקורי, ועבירה נוספת שיוחסה לו (כליאת שווא) נמחקה לחלוטין, עקב קשיים ראיייתיים.

בהדגישו כי הנאשם עומד על הודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן ובעבירות בגינן הורשע ואינו מקל ראש בחומרה של מעשיו, טען ב"כ הנאשם כי נסיבותיו של המקרה הנדון מצדיקות הסתכלות על האירוע במהותו, מן הבחינה משפטית, כעל תיק אלימות המשפחה המצוי בדרגת חומרה של בית משפט השלום. לעניין זה הדגיש כי הנאשם הורשע בעבירת שוד משגנב לאביו 200 ₪ תוך שדחף אותו לכיוון המיטה ושכב עליו, ואף שראוי היה לסווג את העבירה כעבירת שוד, לטענתו רף החומרה של עבירת השוד במקרה הנדון הוא נמוך מאוד. לעניין זה הוסיף וטען כי נתקל באירועים שנדונו בבית משפט השלום בעבירות של תקיפה לשם גניבה ודרישת נכס באיומים שנסייבתיהן חמורות הרבה יותר מנסיבות עבירת השוד שביצע הנאשם.

אשר לנסיבות ביצוע עבירת החבלה החמורה ביקש ב"כ הנאשם להתחשב בכך כי זו בוצעה תוך שהנאשם דחף את אביו לכיוון הקיר ונשך אותו בזרועו, ומבלי להקל ראש בחבלה שנגרמה למתלונן, טען כי גם נסיבות אלו אינן מצויות ברף החמורה הגבוה של עבירות החבלה החמורה.

עוד טען כי אמנם עסקינן באירוע אחד ובמספר עבירות, אך יש ליתן משקל לכך שעבירת השוד שבגינה נדון למעשה התיק בבית משפט זה, היא "אולי הפחות חמורה" מהעבירות האחרות שביצע הנאשם במהלך האירוע.

ב. ב"כ הנאשם התנגד למתחם לו עותרת ב"כ המאשימה, בטענה כי הוא מחמיר יתר על המידה, ואינו משקף את מדניות הענישה הנוהגת בעבירות שביצע הנאשם. בהפנותו לפסקי דין החמורים יותר מהמקרה הנדון, מהם עולה כי מתחם הענישה בגין עבירות שוד בנסיבות מחמירות (שאינן מתקיימות במקרה הנדון) עומד על טווח שבין 20 ל- 50 חודשי מאסר בפועל, טען ב"כ המאשימה כי יש לקבוע בגין האירוע בכללותו מתחם נמוך באופן משמעותי מהמתחם לו טוענת ב"כ המאשימה, בהתאם לפסיקה שהוגשה על ידי ההגנה לתיק. עם זאת לא עתר מפורשות למתחם ענישה שלדידו יש לקבוע במקרה הנדון.

ג. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, ביקש ב"כ הנאשם ליתן משקל משמעותי לקולא להודייתו של הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, אשר חסכה זמן שיפוטי יקר, כמו גם ייתרה את הצורך בהעדתו של אבי הנאשם, הסובל מתחלואה כפולה. בהקשר זה הוסיף כי הנאשם ואביו ניצלו את המעצר כדי לחדש את הקשר ביניהם, וכפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, הנאשם הביע חרטה בפני אביו על מעשיו, והאב מצדו סלח לו. האב מסר כי אינו חש מאוים מהנאשם, הוא מבקר אותו בכלא ומביא לו ציוד הדרוש לו במעצרו. כן מסר כי יקבל את הנאשם להתגורר עמו לאחר שחרורו ממאסר, וכי הוא מעוניין לעזור לו בכל שדרוש לו לשיקומו.

עוד ביקש ליתן משקל לנסיבות האישיות הקשות של הנאשם כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן, תוך שהדגיש את הילדות הקשה שעבר, ואת קשיי ההתנהגות הקיימים אצל בני משפחתו הגרעינית. כן הוסיף כי הנאשם, אב לקטין בן כ- 8, נמצא בהליך גירושין, ונלחם כדי לראות את בנו. עוד העיר כי ביום האירוע שוחרר הנאשם, מיוזמתו, מאשפוז במיון במזרע, זאת לאחר שאביו לקח אותו לשם בשל היותו נתון במצב קשה, והנאשם מצר על כך עד היום, שאחרת האירוע הנדון היה נמנע.

אשר לתסקיר שירות המבחן, חזר והדגיש ב"כ הנאשם כי גם השירות התרשם כי הנאשם מבין את החומרה שבמעשיו ואת הפסול בהם והביע חרטה בגינם. עוד הדגיש כי שילובו של הנאשם בטיפול במסגרת שירות המבחן במהלך מעצרו כשל בשל הקושי הממשי למצוא ערב מגבה. לעניין זה הוסיף, כי נעשה ניסיון לגייס כערבים מגבים את אמו של הנאשם ואת בן זוגה, אך שירות המבחן לא מצא אותם מתאימים לכך. כן הוסיף והדגיש כי לראשונה במעצרו הנוכחי פנה הנאשם מיוזמתו לטיפול, וראוי ליתן משקל בעונש המאסר שייגזר עליו ל"ניצני השיקום", על מנת להשאיר לו פתח לתקווה לשקם את עצמו במהלך מאסרו וכן את יחסיו עם משפחתו. לטענתו, הטלת עונש מאסר כמבוקש על ידי המאשימה עשוי להקשות עד מאוד על הנאשם להתמיד בטיפול.

ועוד, בהפנותו לדו"ח ועדת דורנר טען ב"כ הנאשם כי על רקע העומס הרב על בתי הכליאה על בית המשפט לתרום תרומתו לצמצום המאסרים הממושכים, אשר הוכחו כלא יעילים.

ד. לפיכך, עתר להשית על הנאשם עונש מאסר מתון המצוי ברף הנמוך של המתחם שיקבע על ידי בית המשפט, ולשקול את האפשרות לחפוף את שני עונשי המאסר המותנים התלויים ועומדים נגדו לעונש המאסר שייגזר עליו בתיק זה.

8. דברי הנאשם: הנאשם הביע חרטה על מעשיו באומרו " אני רוצה להביע חרטה מאוד גדולה על מה שעשיתי, בסופו של דבר זה אבא שלי, לא הייתי מודע, הייתי בחוסר שפיות באותו יום אני השתחררתי באותו יום ממזרע וכנראה שזה היה שחרור מוקדם מידי. בסופו של דבר זה אבא שלי אני לא רוצה לפגוע בו אני אוהב אותו." דיון והכרעה

9. העיקרון המנחה את בתי המשפט בעת גזירת העונש הוא עקרון ההלימה; דהיינו יחס הולם בין החומרה של מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם העומד לדין, לבין סוג העונש המוטל עליו ומידתו (סעיף 40 לחוק העונשין).

טרם גזירת העונש על הנאשם, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, המבוסס על נסיבות ביצוע העבירה הייחודית, הערכים החברתיים שנפגעו מביצועה ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה (סעיפים 40 ג ו- 40 ט לחוק העונשין).

בעת גזירת העונש המתאים לנאשם, בגבולותיו של מתחם העונש ההולם שנקבע, יש לשקול את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא לחוק העונשין). בית המשפט יכול לחרוג מהמתחם הן לקולא- משיקולי שיקום, והן לחומרה- משיקולי הגנה על שלום הציבור.

חומרת העבירות והערכים החברתיים שנפגעו בעטיין

10. אין צורך להכביר מילים על אודות חומרת עבירות האלימות שביצע הנאשם כלפי אביו המתלונן, בתוך ביתו של האב, במהלכם שדד הנאשם את אביו, תקף אותו, חבל בו חבלה חמורה ופצע אותו, והכל במטרה להשיג כסף מהיר לרכישת סמים להם הוא מכור.

במעשיו כלפי אביו פגע הנאשם בערכים החברתיים אשר נועדו להגן על גופו של אדם, קניינו, כבודו, שלווה נפשו ותחושת הביטחון האישי של אדם בכלל ובפרט בעת שהותו בתוך ביתו מבצרו. בנוסף מקום בו מדובר בפגיעה באביו מולידו כי אז מדובר בעבירות אלימות בתוך המשפחה, המהווה עליית מדרגה בחומרתם של מעשי האלימות. לעניין זה ראו דבריה הבאים של כב' השופטת א. פרוקצ'יה בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.07):

" הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי". רבות עמד בית משפט העליון על חומרתה של עבירת השוד, גם מקום בו זו אין היא כוללת אלימות פיזית חמורה בעת ביצועה, וכי ראוי להטיל עונשים מרתיעים על המבצעים עבירה זו בדמות מאסר ממושך מאחורי סורג ובריח. ראו לעניין זה דבריו של כב' השופט י. אלרון בע"פ 17519/18 אבו סנינה נ' מדינת ישראל (14.2.2019), כדלהלן: "בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה היתרה שבעבירת השוד, וזאת בפרט כאשר היא מתבצעת במרחב הציבורי, דבר אשר פוגע הן בתחושת הביטחון של הקרבן, והן בתחושת הביטחון הכללית של הציבור - אשר ציפייתו הבסיסית היא כי יוכל להתנהל בביטחון וללא אימה ברחובה של עיר (ראו למשל: ע"פ 4125/14 חרב נ' מדינת ישראל (6.1.2015)).

בשל החומרה האמורה, מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירות אלה כוללת עונשי מאסר בפועל משמעותיים. זאת, גם במקרים שבהם העבירות מבוצעות באופן חד-פעמי וספונטאני ללא אלימות חמורה, ואף כאשר שירות המבחן ממליץ להימנע מעונש מאסר בפועל משיקולי שיקום (ראו למשל: ע"פ 722/13 יחיא נ' מדינת ישראל (29.6.2014); ע"פ 6862/13 חג'אזי נ' מדינת ישראל (7.7.2014))" (הדברים אמנם נאמרו ביחס לעבירות המבוצעות במרחב הציבורי, אך הם מקבלים משנה תוקף בעניינו שעה שהעבירות בוצעו, כאמור, במרחבו הפרטי של המתלונן). להרשעתו של הנאשם בעבירת השוד, מצטרפת הרשעתו בעבירות של חבלה חמורה, תקיפה הגורמת חבלה של ממש ופגיעה, אשר חומרתן בצדן.

עוד על הצורך להילחם בתופעת האלימות, ובכלל זה גם עבירת החבלה החמורה על נגזרותיה, כנגע שיש לבערו מן היסוד, עמד כב' השופט א' שהם בע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן (10.11.2009): "יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להלחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד. לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות ייטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח".

מעשי האלימות בכלל ועבירת השוד בכלל שונים הם, ובהתאם קביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינם מגוונת. בהקשרה של עבירת השוד ראו דבריו של כב' השופט רובינשטיין בע"פ 4841/13 ספי נ' מדינת ישראל (6.4.2014): " באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת "תג העונש" לעבירה זו - אין זה דין של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זה דין של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זה דין של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זה דין של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זה דין של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות".

בהתאמה, גם מידת הפגיעה בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנוהגת תלויות בנסיבותיו הקורקטיות של עבירות האלימות שבוצעו וחומרתם.

11. א. בכל הנוגע לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי הנאשם ביצע רצף של מעשי אלימות כלפי אביו. תחילה, עת נכנס הנאשם לבית האב בו שהה האחרון, נעל הוא את דלת הכניסה, דרש מאביו שייתן לו 150 ₪ ומשסירב האב לכך איים עליו "שישבור לו את כל הבית" אם לא ייתן לו את מבוקשו. משאמר האב כי יתקשר למשטרה, התקרב אליו הנאשם ותקף אותו בדחפו אותו לכיוון המיטה, ובעוד האב שוכב על הגב, נשכב הנאשם מעליו, סובב את גופו של האב, הכניס את ידו לכיס האחורי של מכנסי האב, הוציאו ממנו את ארנקו ולקח מתוכו 200 ₪.

דא עקא, שבכך לא חדל הנאשם ממעשיו. בהמשך, בעוד שהאב נענה למבוקשו של הנאשם והביא לו כוס מים, התיישב הנאשם סמוך לדלת הכניסה של הבית, מספר דקות לאחר מכן, קם, סגר את כל חלונות הבית וחזר לכיוון דלת הכניסה. באותה עת, לשמע אזעקת צבע אדום, רצה האב לצאת את הבית כדי לשהות במקום מוגן בבניין מגוריו, אלא שבעוד הוא מנסה לפתוח את דלת הכניסה, תקף אותו הנאשם באופן שדחף אותו לכיוון הקיר שליד דלת הכניסה וכתוצאה מכך נחבטה ידו הימנית של המתלונן בקיר בעוצמה. לאחר מכן, המשיך הנאשם ותקף את המתלונן שלא כדין באופן שאחז בזרועו השמאלית של המתלונן ונשך אותה, ובהמשך לכך פצע את אגודל יד ימין של המתלונן. כמפורט לעיל, כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמה למתלונן נפיחות בכף יד ימין, המטומה ביד ימין ושבר בכף יד ימין בצוואר MC5 עם טרנסלציה. בנוסף, נגרמה למתלונן המטומה בידו השמאלית עם סימני נשיכה וכן חתך באגודל ידו הימנית.

ב. במעשיו אלו שדד את אביו בגנבו ממנו 200 ₪ תוך שאיים עליו והפעיל אלימות כלפי גופו, חבל בו חבלה חמורה, תקף אותו וגרם לו חבלה של ממש וכן פצע אותו שלא כדין.

לחומרה אני רואה ליתן משקל לעובדה כי עבירות האלימות הופנו כלפי אביו של הנאשם, בן ה- 61, המשמש כמקור תמיכה יחיד עבורו, כעולה מתסקיר שירות המבחן, שכל חטאו היה כי שהה לבדו לתומו בביתו. ועוד, במהלך האירוע האלים ביקש האב להגן על עצמו שעה שנשמעה אזעקת צבע אדום, אך הנאשם מנע ממנו לצאת אל חדר מדרגות הבניין, תוך שהוא ממשיך לנקוט אלימות כלפיו; זאת כזכור לאחר שכבר נטל לרשותו בכוח 200 ₪ מארנקו של אביו, ולמעשה השיג את מבוקשו. עוד ייתן משקל לכך שמדובר בעבירה שבוצעה בביתו מבצרו הפרטי של האב בו הוא אמור לחוש מוגן ובטוח.

לקחתי בחשבון לקולא כי ביצוע העבירות לא לווה בתחכום מיוחד, ואולם כניסתו של הנאשם לדירה ונעילת הדלת מבפנים, שניות ספורות לפני שהחל בביצוע העבירות כלפי אביו, מלמדת כי הנאשם תכנן לשדוד את אביו, ואף שאין מדובר בתכנון המאופיין בתחכום או כזה שלווה במעשי הכנה - ויש להניח כי המעשים בוצעו על ידי הנאשם באימפולסיבית והתוקפנות המאפיינת את התנהלותו, כעולה מהתסקיר - אני רואה לייחס לביצוע העבירות ספונטניות מוחלטת והעדר תכנון.

חלקו של הנאשם בביצוע המעשים הוא מוחלט ובלעדי. הנאשם היה מודע לטיב מעשיו וחומרם, ויכול היה להימנע מביצועם או למצער לחדול מהם במהלכו של האירוע, ובכך למזער את הנזק הפיזי שגרם לאביו, אך הוא בחר שלא לעשות כן.

המניע שעמד בבסיס ביצוען של העבירות הוא היות הנאשם ממוקד במימוש צרכיו המידיים, קרי רצונו להשיג כסף מהיר לשם רכישת הסמים אליהם הוא מכור, ואין צריך לומר כי נסיבה זו אין בה כדי להפחית מחומרת מעשיו. נהפוך הוא, עצם הפניית המעשים כלפי אביו מעידה כשלעצמה על קושי בולט בשליטה בדחפיו וביצריו, ועולה בקנה אחד עם דבריו לקצינת שירות המבחן כי תקף את אביו משסירב לתת לו כסף לקניית סמים.

כן נתתי דעתי לכך כי הנאשם לא עשה שימוש בנשק חם או קר במהלך האירוע, וכי עבירת השוד שביצע הנאשם אינה מצויה ברף החומרה הגבוה של עבירות השוד. יחד עם זאת, ייתן משקל לכך שהנאשם המשיך לפגוע באביו גם לאחר ששדד את כספו, בבצעו רצף של מעשי אלימות - חבלה חמורה, תקיפה הגורמת חבלה של ממש ופציעה - וכי גרימת השבר בידו הימנית של האב מלמד כי הנאשם דחף אותו אל הקיר בעוצמה רבה, ובהמשך אף אחז בעצמה בידו השמאלית של האב, נשך ופצע אותה. בנסיבות אלו ובשים לב לכך שמדובר בעבירות שהופנו כלפי בן משפחה, סבורני כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה משמעותית.

גם פוטנציאל הנזק הגלום בעבירות האלימות שביצע הנאשם הינו רב, בשים לב לכך שמעשיו הופנו כלפי אביו המבוגר, ואלמלא היה משיג את מבוקשו במהלך ביצוע השוד, אין לדעת עד היכן היה מרחיק לכת. נוכח האמור לעיל, נוכח חומרת מעשיו של הנאשם ראוי הוא לתגובה עונשית הולמת בדמות עונש מאסר לתקופה משמעותית. לעניין זה יוזכר כי הצדדים תמימי דעים כי העונש הראוי לנאשם בגין האירוע הנדון הוא עונש מאסר בפועל.

מתחם הענישה

12. העונש המרבי הקבוע בצידה של עבירת השוד הוא 14 שנות מאסר, ובצידה של עבירת החבלה החמורה הוא 7 שנות מאסר; והעונש המרבי בצידן של כל אחת מעבירות תקיפה הגורמת חבלה של ממש ופציעה הוא 3 שנות מאסר. 13. בשאלה האם מעשיו של הנאשם מקיימים "אירוע אחד" או "כמה אירועים" לצורך קביעת מתחם העונש ההולם (לפי סעיף 40 יג לחוק העונשין), מקובלת עלי עמדת ב"כ המאשימה, אליה הצטרף ב"כ הנאשם בטיעונו, כי בנסיבותיו של המקרה הנדון, נוכח הסמיכות ורצף הזמנים בביצוע העבירות על ידי הנאשם, ביצוען כלפי אותו קורבן עבירה, כמו גם אופי העבירות, נסיבות ביצוען, הקשר בין מכלול העבירות והמניע שעמד ביסודן- יש לראות במכלול העבירות שביצע הנאשם כ"אירוע אחד", ובהתאמה לקבוע מתחם עונש אחד בגין מכלול העבירות שביצע הנאשם. 14. ב"כ הצדדים, החלוקים בשאלת מתחם העונש ההולם את המקרה הנדון, הפנו לפסקי דין התומכים בעמדתם, כאשר כל אחד מהם הפנה למקרים חמורים יותר וחמורים פחות מהמקרה הנדון, וביקש לאבחן את פסקי הדין שהגיש הצד שכנגד.

15. ב"כ המאשימה, אשר עתרה כזכור לקבוע מתחם ענישה כולל הנע בין 3 ל- 5 שנות מאסר בפועל הפנתה לתמיכה בעמדתה לפסקי דין רבים, חלקם בעבירות חמורות מהמקרה הנדון, וחלקם פסקי דין של בית משפט שלום במקרי אלימות, בהם גם כאלה שהופנו כלפי הורה, ולא כללו ביצוע של מעשה שוד. כך לדוגמא: ב- ע"פ 2590/13 כראג'ה נ' מדינת ישראל (8.4.2014), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות, תקיפת שוטרים ושיבוש מהלכי משפט. הנאשם שדד אישה בת 50, תוך כדי שדחף אותה בחוזקה, הפילה לרצפה ותלש את התיק מידיה. המתלוננת נחבלה חבלות קלות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הולם בין 3 ל- 5 שנות מאסר, והשית על הנאשם, בעל עבר פלילי, 52 חודשי מאסר בפועל וכן הפעלת מאסר על תנאי (סה"כ 60 חודשי מאסר), לצד עונשים נלווים.

ב- ע"פ 261/20 פייק שמאילוב נ' מדינת ישראל (12.7.2020), נדון עניינו של נאשם אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירת שוד, בכך שעקב אחרי המתלוננת ילידת שנת 1955, וכאשר יצאה מחנות משך מידיה את תיקה ועזב את המקום. התיק הכיל שטר של 100 ₪, כרטיס למשיכת כספים מהבנק ומפתחות תיבת הדואר ודלת ביתה של המתלוננת. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 30 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית הכוללת פיצוי לנפגעת העבירה. כמו כן, הופעל לחובתו עונש מותנה למשך 9 חודשים, במצטבר, כך שסה"כ ירצה 39 חודשי מאסר. בית המשפט העליון דחה את הערעור, אולם קבע כי עונש המאסר על תנאי ירוצה מחציתו במצטבר ומחציתו בחופף לעונש המאסר, זאת בהתחשב בנסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם ובמצבו הרפואי.

ב- ת"פ (נצ') 40637-06-14 מדינת ישראל נ' רצ'יק שמאילוב (26.6.2016), הורשע נאשם על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המקורי - לאחר שתם שלב שמיעת הראיות בתיק - בעבירות של שוד ותקיפת זקן. באותו מקרה, המתלונן בן ה-67 ישב על ספסל סמוך לכניסה לבניין מגוריו, והנאשם, המוכר לו כמי שביקש ממנו בעבר סיגריות, התיישב לידו. משקם המתלונן והחל לעלות במדרגות הבניין לכיוון דירתו, עלה אחריו הנאשם, ובהגיעם לקומה הראשונה משך הנאשם בכוח מכיס מכנסיו של המתלונן מכשיר טלפון סלולרי וארנק בו היו כ- 1,000 ₪. כן ניסה לגנוב את שעונו ללא הצלחה. בנוסף, היכה הנאשם את המתלונן, נתן לו מכות אגרופים בפניו ואף חנק אותו. כתוצאה מכך נגרמו למתלונן חבלות (קלות יחסית) וכאבים. מדובר בנאשם בן 47, רווק, המכור לסמים, שנסיבות חיי קשות, עברו הפלילי מכביד. נקבע כי מתחם ענישה הנע בין 20 ל- 50 חודשי מאסר, ונגזרו על הנאשם 40 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים לתקופות שונות, ופיצוי למתלונן. כן הופעל נגדו עונש מאסר מותנה בן 12 חודשים, חלקו במצטבר, כך שבסה"כ ירצה 46 חודשי מאסר.

ב- ת"פ (חי') 14404-01-19 מ"י נ' אזברגה (18.7.2019), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום מתוקן, בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, ונידון ל- 30 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים ופיצוי למתלונן. הנאשם עקב אחרי מתלונן, בן ה- 62, לאחר שנכח עמו בקיוסק; הנאשם עלה אחרי המתלונן למטרונית הנוסעת לכיוון ביתו של האחרון, וירד אחריו ממנה כאשר הגיע המתלונן לאזור בניין מגוריו. משנכנס המתלונן לבניין, נכנס הנאשם בעקבותיו, התנפל עליו מאחור, חנק אותו, הפילו ארצה ותקף אותו באגרופים בעודו שרוע על הרצפה, נשך אותו בידו, הכניס ידו אל כיס מכנסיו ושלף משם סכום של 2,600 ₪. מדובר בנאשם בן 35 נשוי ואב לשני ילדים, מכור לסמים, גדל בנסיבות חיים קשות, ולחובתו הרשעות קודמות בעבירות אלימות סמים ועוד, בגינן ריצה עונשי מאסר. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר.

ב- ת"פ (שלום ב"ש) 20820-03-18 מדינת ישראל נ' טוילי (7.11.2018), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעבירות איומים ותקיפה סתם של אמו. לאחר שהאחרונה סירבה להתקשר לאחיו שיגיע לקחתו לטיפול רפואי כפי שדרש. הנאשם חנק את אמו, הושיבה על כיסא ולא נתן לה לישון באימו עליה "עכשיו אני לא אתן לך לישון". בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם הנע בין של"צ או מאסר קצר בפועל ל- 10 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם, שלחובתו הרשעה קודמת במספר עבירות דומות, 3 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים, תוך שנתן משקל למצבו הנפשי הרעוע של הנאשם.

ב- ת"פ (שלום קריות) 730-03-17 מדינת ישראל נ' יוסמן (29.5.2017), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעבירות של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש ואיומים. במהלך ויכוח שנתגלע בין הנאשם לאביו, איים הנאשם על אביו כי יהרוג אותו אם יפנה למשטרה, אחז בגרונו והכה בו שלושה אגרופים באזור החזה וגרם לו לחבלות של ממש, בדמות רגישות במישוש, המטומות קלות וסימני חבלה. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 ל- 30 חודשי מאסר בפועל, ונגזרו על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

ב- ת"פ (שלום ב"ש) 461013-01-19 מדינת ישראל נ' פלוני (16.4.2019), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בהיזק לרכוש במזיד, תקיפה לשם גניבה, גניבה, תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו ואיומים. הנאשם דרש מאביו כסף, ומסרר האחרון, היכה הנאשם אגרופו בשמשת חלון הבית וניפץ אותה, ולאחר מכן יצא מבית האב. בהמשך, יצא גם האב מבית, התקשר למוקד החירום של המשטרה, ובעת שחזר בהיותו במדרגות הבניין, ניגש אליו הנאשם, ותוך שאחז בצווארו, כופף את גופו, לקח מכיס מכנסיו 400 ₪, ואיים כי יהרוג אותו. למחרת היום, לאחר שנעצר ביקש הנאשם משוטר סיגריה ומסרר לו, נשכב הנאשם על הרצפה ושרט את השוטר. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות ל- 12 חודשי מאסר, ועונשו של הנאשם, בעל עבר פלילי, והושתו על הנאשם מאסר בפועל ל- 6 חודשים ויום, לצד עונשים נלווים.

ב- ת"פ (שלום ב"ש) 41831-06-16 מדינת ישראל נ' פלוני (19.1.2017), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעבירות של דרישת נכס באיומים, תקיפה סתם וגניבה בכך שדרש מאמו כסף באימו עליה כי אם לא תיענה לדרישתו הוא יחנוק אותה. משהשיבה האם לנאשם כי אין לה כסף, החל האחרון לחנוק אותה וגנב מידה טבעת זהב משובצת יהלומים. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם, בעל עבר פלילי, 14 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים.

16. ב"כ הנאשם, אשר עתר לקבוע מתחם ענישה הנמוך משמעויות מזה לו עותרת המאשימה הפנה כאמור אף הוא לפסקי דין רבים, מרביתם בעבירות שוד במקרים שנסיונותיהם חמורות יותר מהמקרה הנדון. כך לדוגמא: ב- ע"פ 7655/12 פייסל נ' מדינת ישראל (4.4.2013), התקבל ערעורו של נאשם אשר הורשע על יסוד הודייתו בעבירת שוד. בעקבות ויכוח שנתגלע בין הנאשם ושניים אחרים במקום בילוי בשעת לילה, תקפו הנאשם ואחרים את המתלונן, בעת שהיה בדרכו לביתו, תוך שאחד מהאחרים ריסס לעברו תרסיס שגרם לכאב בעיניו. משנפל המתלונן ארצה, נטלו ממנו השלושה מכשיר טלפון נייד ו- 500 ₪. בית משפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 4 ל- 6 שנות מאסר, ובעניינו של הנאשם- צעיר, נעדר עבר פלילי, ראה לסטות מהמתחם והשית על הנאשם 30 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון קבע כי משהמדובר בשוד "ספונטאני", ללא תכנון מוקדם וללא שימוש בנשק, ומשלא נגרמו לנפגע העבירה נזקים חמורים, יעמוד מתחם העונש ההולם על טווח שבין 6 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, והפחית את עונשו של הנאשם ל- 20 חודשי מאסר בפועל.

ב- ע"פ 7240/13 סבהט נ' מדינת ישראל (18.5.2014), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע על יסוד הודייתו בשוד מזויין לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין. הנאשם נכנס לחדר פנימי בתחנת דלק, כשהוא רעול פנים, עוטה כפפות שחורות, ומחזיק בידו בשבר חרס חד. הנאשם ניגש למתלונן, הצמיד את שבר החרס לצווארו, דרש ממנו שיביא לו כסף ולבסוף נטל מהשולחן 300 ₪ במזומן ומכשיר טלפון של המתלונן. בית משפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין שנת מאסר ל- 3 שנות מאסר, וגזר על הנאשם - בגיר צעיר, בעל נסיבות חיים לא פשוטות, אשר שירות המבחן המליץ להטיל עליו צו מבחן - 18 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים.

ב- ת"פ (מחוזי י-ם) 40091-07-21 מדינת ישראל נ' חומס (18.4.2024), הורשע נאשם בתום ניהול הוכחות בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות. בשעת לילה מאוחרת, הגיע הנאשם, עם שניים אחרים, לגן העצמאות בירושלים, שם שהו אותה עת המתלוננת, המתלונן וכלבם. בתואנה כי הוא מבקש לצלם את הכלב, נטל הנאשם את הטלפון הנייד של המתלוננת, לאחר שהאחרונה הניחה אותו בסמוך אליה. משדרשה המתלוננת כי מהנאשם כי ישיב לה את הטלפון, וסיפרה על כך למתלונן, ניגש הנאשם למתלונן וריסס גז פלפל לעבר פניו, ולאחר מכן נמלט מהמקום עם הטלפון הנייד. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 8 ל- 30 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם- בן 28, בעל עבר פלילי בעבירה בנסיבות דומות בגינה נדון ל- 10 חודשי מאסר- 20 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים.

ב- ת"פ (מחוזי חיפה) 695-09-21 מדינת ישראל נ' גוזלן (3.5.2022), הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, בכך שביצע שוד בתחנת דלק תוך שימוש בסכין. בית משפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 18 ל- 36 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם - בעל הרשעות קודמות, אשר שולב במעצרו בתכנית טיפולית בתחום ההתמכרויות- 22 חודשי מאסר בפועל. כן הופעלו מאסרים מותנים שהיו תלויים נגד הנאשם באופן שבסה"כ נידון ל- 34 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

ב- ת"פ (מחוזי חיפה) 4802-03-17 מדינת ישראל נ' פייבושנקו (14.6.2018), שם הורשע על יסוד הודאתו בעבירת שוד, בכך שהוציא בכוח מידי של המתלונן את מכשיר הסלולרי שלו. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר הניתנים לריצוי בעבודות שירות לבין 24 חודשי מאסר בפועל, ומשראה לחרוג בעניינו של הנאשם ממתחם הענישה משיקולי שיקום, הטיל על הנאשם 300 שעות של"צ, צו- פיקוח ופיצוי, והורה על חידוש עונש מאסר מותנה שהושת על הנאשם בגזר דין קודם שניתן בעניינו למשך שנתיים נוספות.

ב- ת"פ (מחוזי חיפה) 7324-03-20 מדינת ישראל נ' עיד (9.5.2022), הורשע נאשם על פי הודאתו בשוד בנסיבות מחמירות בצוותא. הנאשם ואחר תכננו לשדוד חנות מכולת, לשם כך החליפו בגדים, הצטיידו בכפפות כובעי גרב ואלת ברזל טלסקופית. הנאשם והאחר שדדו את המכולת בשעה שנכחו בה המתלוננת ושני אחיה הקטינים, תוך שהנאשם מנופף באלה, מאיים עליהם באמצעותה ודורש מהם את הכסף בקופה. משנתנה המתלוננת לנאשם 200 ש"ח מהקופה, דרש הנאשם את כל תכולתה, דחף את המתלוננת ונטל מהקופה 1,500 ₪ במזומן. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 26 ל- 52 חודשי מאסר, והשית על הנאשם, כבן 19, שעברו נקי- 14 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

17. עוד הפנה ב"כ הנאשם לפסיקה המשקפת לטענתו את מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של חבלה חמורה. כך לדוגמא:

ב- ת"פ (שלום ת"א) 24507-01-22 מדינת ישראל נ' דוידוב (18.7.2023), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של חבלה חמורה. בעקבות ויכוח שנתגלע בחניון בין הנאשם ונאשמת נוספת לבין המתלונן ובתו, תקף הנאשם את המתלונן באופן שנגח בראשו וגרם לנפילתו, ואילו הנאשמת תקפה את המתלוננת בכך שמשכבה בשערות ראשה. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם 7 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, בהתחשב בין היתר בעברו הנקי, בחלוף שנתיים ביצעו העבירה, וכי מדובר באירוע חריג בחייו של הנאשם.

ב- ת"פ (שלום י-ם) 25357-07-18 מדינת ישראל נ' אברהמי (29.5.2023), הורשע נאשם, לאחר ניהול הוכחות, בחבלה חמורה. באותו מקרה הגיע המתלונן לבית חולים לצורך קבלת טיפול רפואי, ובעודו תר אחרי חניה, לפתע הגיע הנאשם כשהוא נוהג במשאית וגרם למתלונן להסית את רכבו ולהיצמד לכלי רכב סמוכים. המתלונן צילם את המשאית בה נהג הנאשם, משהבחין בכך הנאשם התקרב אל המתלונן צעק וקילל אותו. משיצא המתלונן מרכבו לבדוק שלא נגרם נזק, דחף אותו הנאשם, בתגובה דחף המתלונן את הנאשם וזה דחף את המתלונן פעם נוספת וגרם לנפילתו ארצה. כתוצאה מהנפילה נחבל המתלונן ועבר תהליך שיקומי וטיפול רפואי שכלל ניתוח בהרדמה מלאה, בעקבות שבר בירך. בית המשפט קבע מתחם הנע בין 6 חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות לבין 30 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 7 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, לצד עונשים נלווים. מדובר בנאשם בן 43 אב לילדים, שנסיבות חייו לא פשוטות ועברו נקי, אשר השתלב בטיפול קבוצתי במסגרת שירות המבחן, והאחרון הגיש תסקיר חיובי בעניינו.

ב- ת"פ (שלום נתניה) 17842-01-22 מדינת ישראל נ' סייטחלילוב (25.3.2024), הורשע נאשם, נעדר עבר פלילי, על יסוד הודייתו בעבירה של חבלה חמורה. הנאשם ביצע עבודת נגרות בלובי הבניין בו מתגוררת המתלוננת, ומשזו העירה לו כי מעשיו גורמים לה לחוסר נוחות, קילל הנאשם וגידף אותה ולאחר מכן נכנס לביתה של המתלוננת, תפס את ידה שהחזיקה והטיח אותה על מזנון המטבח. בית המשפט קבע כי מתחם העונש נע בין 8 ל- 18 חודשי מאסר, לצד רכיבי ענישה נוספים. משהגיעו הצדדים להסכמה כי יש ליתן בכורה לשיקולי השיקום של הנאשם באופן המצדיק סטייה מהמתחם, נגזרו על הנאשם 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, צו מבחן למשך 12 חודשים, לצד ענישה נלווית.

ב-ת"פ (שלום רמלה) 9131-03-21 מדינת ישראל נ' אל עביד (8.2.2024), הורשע נאשם לאחר שמיעת ראיות בעבירה של חבלה חמורה. על רקע סכסוך משפחתי ארוך, תקף הנאשם את אחיינו שישב בכניסה לביתו, בכך שהיכה בידו עם מקל טוריה, באזור המרפק, וגרם לו לשבר. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין מאסר משמעותי לריצוי בעבודות שירות לבין 10 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם- בן 55 נעדר עבר פלילי, אב ל- 6 ילדים שפרנסתם עליו, שמצבו הכלכלי קשה, וניהל אורח חיים נורמטיבי, ועל אף שלא ניצל הזדמנויות שניתנו לו לטיפול- 7 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לצד עונשים נלווים.

18. הנה כי כן, קשת הענישה בעבירות האלימות בהן הורשע הנאשם רחבה היא ותלויה במשתנים רבים ובנסיבותיו הייחודיות של כל מקרה ומקרה. סקירת הפסיקה הנ"ל וכן עיון הן בפסקי הדין הנוספים שהגישו הצדדים, ובפסיקה נוספת בעבירות האלימות בהן הורשע הנאשם, מלמדת כי בעניינם של נאשמים שהורשעו בעבירת שוד מוטלים כאמור עונשים במנעד רחב, הנע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 30 חודשי מאסר בפועל. כך גם בעניינם של נאשמים שהורשעו בכל אחת מהעבירות של חבלה חמורה ותקיפה הגורמת חבלה של ממש, כאשר טווח הענישה נע בין כמה חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות ועד לתקופות מאסר ממושכות.

לעניין מדיניות הענישה הנוהגת בעבירה של חבלה חמורה במקרים שונים, ראו גם רע"פ 2298/20 עזרא נ' מדינת ישראל (5.2.2020); רע"פ 7377/18 חודלקוב נ' מדינת ישראל (5.4.2020); ת"פ (שלום ירושלים) 661685-12-19 מדינת ישראל נ' גרודז'נסקי (13/11/22); ת"פ (שלום חי') 455-03-16 מדינת ישראל נ' פרץ (29.11.2018); ת"פ (שלום פ"ת) 28979-08-20 מדינת ישראל נ' גרבי (27.3.2022); ועוד.

לעניין מדיניות הענישה הנוהגת בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, ראו גם רע"פ 8822/16 בן עזרי נ' מדינת ישראל (17.11.2016); ע"פ (באר שבע) 11563-08-12 אוקראינצנקו נ' מדינת ישראל (20.2.2013); ת"פ (שלום רשל"צ) 56595-01-13 מדינת ישראל נגד אהרון (24.2.2014); ת"פ (שלום רשל"צ) 50036-10-12 מדינת ישראל נ' ביטאו (16.9.2013); ועוד.

אשר לעבירת הפציעה, עיון בפסיקה במקרים מגוונים מלמד כי קיימים גם מקרים בהם נקבעו בגין ביצוע עבירה זו מתחמי ענישה שהרף התחתון שלהם עומד על מאסר מותנה, ועם זאת במקרים של פציעה שדרגת חומרתה חמורה הושתו על נאשמים גם עונשי מאסר בפועל. ראו למשל: עפ"ג (מחוזי מרכז) 23582-10-16 סטרוב נ' מדינת ישראל (7.5.2017); ת"פ (שלום קריות) 7134-12-15 (שלום קריות) מדינת ישראל נ' ברייטמן הכהן (5.4.2017); ת"פ (שלום ת"א) מדינת ישראל נ' אלכסנדר בורגר (14.2.2017); ועוד.

ועוד, לעניין האופן לקביעתו של מתחם הענישה והאבחנה בין מתחם הענישה לבין הענישה הנוהגת, המהווה רק אחד הפרמטרים לקביעתו, יפים דבריה של כב' השופטת א' ארבל בע"פ 1323/13 חסן נ' מ"י (5/6/13). במקרה הנדון, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים הנדרשים, על רקע טיעוני הצדדים, ובהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות, בערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, כמו גם במדיניות הענישה הנוהגת, כמפורט לעיל, סבורני כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם נע בין 18 ל- 40 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. קביעת העונש הראוי בתוך המתחם

19. כידוע, הענישה היא לעולם אינדיבידואלית, ובית המשפט ישקול גם שיקולים הנוגעים לנסיבותיו שאינן קשורות בביצוע העבירה ובכלל זה גם נסיבותיו האישיות של הנאשם.

א. לקולא אני רואה להתחשב בהודייתו של הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר הטיעון, בטרם הוחל בשמיעת הראיות בתיק, אשר חסכה זמן שיפוטי יקר, כמו גם ייתרה את הצורך בהעדתו של המתלונן ובצורך שלו לשחזר את מעשי האלימות שביצע בו בנו.

כן ייזקפו לזכותו של הנאשם האחריות שנטל למעשיו, והצער והחרטה שהביע בגינם הן בפני שירות המבחן והן בפני. עוד יינתן משקל לכך שבמהלך מעצרו התנצל הנאשם בפני אביו, וכי האב מסר לשירות המבחן כי כיום הוא אינו חש איום מפני הנאשם, הוא מעריך כי לא יפגע בו שוב, ואף הביע רצון לסייע לו בשיקומו, לאחר שחרורו ממאסר, ובמידת הצורך גם לאפשר לו להתגורר עמו בביתו.

ב. עוד תובא בחשבון תקופת מעצרו של הנאשם מאחורי סורג ובריה מיום 6.11.2023 ועד לתום ההליכים בתיק, והעובדה הידועה כי תנאי מעצר קשים הם מתנאי מאסר.

כן יינתן משקל לקושי שייגרם מטבע הדברים הן לנאשם והן לבנו הקטין, כתוצאה משליחתו של הנאשם לריצוי עונש מאסר מאחורי סורג ובריח.

ג. עוד אני רואה להתחשב בנסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם, כפי שפורטו בהרחבה בתסקיר שירות המבחן ומפי סנגורו. בקליפת אגוז ייאמר כי הנאשם כבן 28, פרוד ואב לקטין בן כ- 8 שנים, חווה ילדות קשה מאוד, במהלכה הוצא למסגרת חוץ ביתית למשך כשנתיים, על רקע קשיי תפקוד של אמו ויחסייהם המורכבים של הוריו, אשר התגרשו בהיותו כבן 14. בגיל ההתבגרות חבר הנאשם לחברה שולית והחל את מעורבותו הפלילית, ועל רקע קשיי התמודדות עם משברים בחייו פנה לצריכת סמים בהם פיתח תלות והתמכרות.

ד. לחומרה יינתן משקל לעברו הפלילי המכביד של הנאשם, אשר לחובתו 7 הרשעות קודמות בעבירות רבות שעיקרן בתחום עבירות הרכוש והאלימות, אשר בוצעו על ידו בין השנים 2011-2021 כמפורט לעיל, בגין ריצה בין השאר עונשי מאסר בפועל, שהאחרון בהם עמד על 21 חודשי מאסר (לאחר הפעלת עונש מאסר מותנה שהיה תלוי ועומד נגדו בת"פ 54341-10-21).

עוד יינתן משקל לחומרה לכך שהנאשם אשר שוחרר ממאסרו האחרון בחודש יולי 2023, ביצע כחודשיים לאחר מכן את עבירות האלימות נשוא תיק זה, שעה שמרחפים מעל ראשו שני מאסרים מותנים בעבירות אלימות בני 6 ו-9 חודשים, שהושתו עליו כאמור בת"פ 54341-10-21 הנ"ל. התנהלותו זו של הנאשם מלמדת על העדר מורא מפני החוק ועל זלזול בשלטון החוק.

לא ניתן שלא להתרשם מכך שעונשי המאסר בפועל שריצה הנאשם לא הותירו עליו את רישומיהם ולא הרתיעוהו מלשוב ולבצע עבירות אלימות חמורות. וכאמור, התמכרותו של הנאשם לסמים ומעשיו הנלוזים שנועדו להשיג כסף למימונם, אינה יכולה לשמש הצדקה כלשהי להתנהלותו העבריינית.

ה. עוד יינתן משקל משמעותי לכך ששירות המבחן העריך כי הסיכון להישנות עבירות אלימות בעתיד מצדו של הנאשם הינו גבוה, וכך גם מידת החומרה הצפויה באם יבצע עבירות אלימות.

לקחתי בחשבון את טענת ההגנה כי במהלך מעצרו זה לא הייתה לנאשם אפשרות להשתלב בטיפול במסגרת שירות המבחן, זאת בשל הקושי במציאת ערב מגבה מתאים. דא עקא, מהתסקיר עולה כי הנאשם לא ניצל את ההזדמנויות שניתנו לו להשתלב בהליך טיפולי, הן בעבר והן במסגרת תכנית ההכנה לטיפול בה שולב במסגרת מעצרו הנוכחי. הליכי טיפול קודמים שעבר הנאשם לא נשאו פרי לאורך זמן, בשל העדר מוטיבציה פנימית וכוחות הנדרשים להתמודדות והתמדה בהליך טיפול אינטנסיבי.

כזכור, ב"כ הנאשם אישר כי מתקיימים בעניינו של הנאשם "ניצני שיקום", על רקע פנייה ראשונה מיוזמתו, במעצרו הנוכחי, במסגרתה הביע רצון לעבור הליך טיפולי, כך ששיקולי שיקום אינם עומדים על הפרק במקרה הנדון. יתרה מכך, לאחר שנפלט הנאשם מתכנית הכנה לטיפול בהתמכרויות על רקע התנהגות אלימה, ניתנה לנאשם הזדמנות נוספת לחזור למסגרת הטיפולית, אך גם ניסיון זה לא ארך זמן רב, בשל היות הנאשם טרוד בענייניו האישיים, ונוכח קשייו לעמוד בכללי המסגרת, לגלות אחריות להתנהלותו ולהתגייס להליך הטיפולי. משכך, לא בכדי נמנע שירות המבחן בעניינו של הנאשם מהמלצה טיפולית או מהמלצה על חלופה עונשית במסגרת השירות.

ו. בנסיבות העניין, ובשים לב למסוכנותו הגבוהה של הנאשם לציבור, סבורני כי שיקולי הרתעת היחיד והרבים וההגנה על שלום הציבור וביטחוננו, מחייבים להטיל על הנאשם עונש מאסר משמעותי מאחורי סורג ובריח. יחד עם זאת, איני רואה למצות את הדין עם הנאשם ועונשו ייגזר ברף הנמוך של המתחם שנקבע; זאת נוכח מכלול השיקולים לקולא העומדים לזכותו, כמפורט לעיל, ועל מנת לעודד אותו לעבור הליך טיפולי לשם שיקומו.

20. סוף דבר

נוכח כל המקובץ לעיל, אני רואה לגזור על הנאשם עונשים כדלהלן:

א. 18 חודשי מאסר בפועל.

בנוסף, ולאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, אני רואה להפעיל את שני המאסרים המותנים, אשר הושתו על הנאשם בת"פ (מחוזי חי') 54341-10-21, באופן שעונש המאסר המותנה בן 9 החודשים יופעל במצטבר לעונש המאסר שהושת בתיק זה; ועונש המאסר המותנה בן 6 החודשים יופעל בחופף.

סך הכול יישא הנאשם בעונש של 27 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו בתיק זה החל מיום 6.11.2023 ועד היום.

ב. מאסר על תנאי למשך 9 חודשים שהנאשם לא יישא בו זולת אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירה בה הורשע או כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים שהנאשם לא יישא בו זולת אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירה בה הורשע או כל עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון.

21. בנסיבות המיוחדות של המקרה הנדון, בשים לב לעמדת המתלונן, אבי הנאשם, לעניין היחסים הטובים השוררים כיום בינו לבין הנאשם, והתגייסותו של האב לסייע לו לשם שיקומו, וכפי שעולה מתסקיר שירות המבחן המתאר את מערכת היחסים בתקופה זו בין המתלונן לנאשם, לא מצאתי להטיל על הנאשם פיצוי.

22. בשולי הדברים ייאמר, מבלי לפגוע בנהלי שב"ס, כי אם יבקש הנאשם לעבור הליך טיפולי בבית הסוהר לצורך שיקומו, מומלץ כי שב"ס יבדוק אפשרות זו בנפש חפצה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ט אייר תשפ"ד, 06 יוני 2024, בהעדר הצדדים.